

ספר
נדרך בידו

ד"ר חנהגות קודש
מב"ק מרן אדמו"ר
הרה"ק רבי יוחנן זיע"א
מטאלנא

ששמענוס מפי
ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בשיחות ובדברות הקודש במשך השנים

מכון
המאור
שבתורה
מטאלנא

'טאלנער' רבי להתלמד איז אנדערש, להתלמד מעג מען, נשתומם רבינו זיע"א כשעה חדא מתפיסת המחשבה של אותו צדיק קדוש, וכל ימיו היה שח בהתפעלות על רוח הקודש גלויה שראה אצל הרה"ק מקרלין זיע"א.

והנה מלבד רוח הקודש הגלויה שהופיעה בבית מדרשו של הרבי מקארלין זיע"א, בדבריו אלו פתח לנו פתח כפתחו של אולם להתבוננות בדמותו ומהותו של רבינו זיע"א, שכל ימיו היו מקשה אחת של 'להתלמד', כל ימיו חיזר וחיפש היכן יוכל ללמוד מכל אדם ומכל יצור, מעולם לא חש עצמו מבין ויודע, אלא תמיד רצה לשמוע ולקבל מכל יהודי ויהודי, וזאת היתה כוונתו העמוקה של הרבי מקארלין 'טאלנער' רבי להתלמד איז אנדערש, היינו כאשר מהלכים עם מהלך מופלא שכזה של 'להתלמד', הרי שאז כל החיים נראים אחרת, אם אדם בוחר להלך בדרך של לימוד מכל אחד, ומתלמידי יותר מכולם, למצוא את המעלה היתרה שבכל יהודי ויהודי, הנה כל חייו אחרים, וגם מן השמים מביטים עליו במבט אחר, להתלמד איז אנדערש, יעזור השי"ת שנזכה להיאחז מעט בשולי אדרתו הגדולה, להמשיך במעשיו הטובים, למצוא את החן והטוב שבכל יהודי ויהודי, ולראות את מעלת חברינו ולא את חסרונם, וללמוד מכל אדם באשר הוא, עדי יקיצו וירננו שוכני עפר, בבוא גוא"צ בב"א.

מאמר יז

רבינו מחייב את הבנשקי"ם

הש"ס הבבלי מסתיים ב'תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר (חבקוק ג, ו) הליכות עולם לו, אל תקרי הליכות אלא הלכות. הדרן עלך תינוקות וסליקא לה מסכת נדה וכל הש"ס.

וכתבו התוספות שם 'ונראה דאידי דאיירי לעיל בהלכתא מייתי לה לסיים בדבר טוב וכו' שכן מצינו בנביאים הראשונים שסיימו דבריהן בדברי שבח ותנחומין'. והנה ענין השבח הוא גם שורש ענין ימי החנוכה שהם ימי הלל והודאה שירות ותשבחות לקל חי, וזה גם היה שורשו ומהותו של זקני רבינו זיע"א בעל ההילולא קדישא, שכל כולו היה מלא שירות ותשבחות לקל עליון, ועל כל ההרפתקאי דעדי עליו תמיד היה משבח לקל עליון על כל נשימה ונשימה שהוא נותן לו, ובדברי השבח מצא גם דרך לנחם את הלבבות השבורים אותם קירב בכל מיני קירוב כידוע לכל, שכל כולו היה בחינת דברי שבח ותנחומין וכדלהלן.

מעוֹת חנוכה לעניי ירושלים

רבינו זיע"א סיפר שכשלמד באר"י בבחרותו בישיבת אהל משה, אותם השנים שתמיד היה מעלה אותם על נס, בהסתופפו בצל גדולי ירושלים, שנים בם קנה שלימות בנפשו בתורה וירא"ש, נהג אז אביו אדמו"ר רבי דוד מרדכי זיע"א לשלוח לו לצרכו כספים למחיה ולכלכלה, אולם רבינו זיע"א בליבו הרחום חילק את כל הכספים ששלח לו אביו לעניי ירושלים, ונתעורר לכתוב לאביו מכתב קודם ימי החנוכה שישלח מעות עבור 'חנוכה געלט' לעניי ירושלים, ואביו השיב לו הרי שלחתיך לארה"ק בשביל שתשב ותהגה בתורה"ק, ולא שתיעשה גבאי צדקה, כשראה רבינו את דברי התוכחה הללו כתב לאביו דבר חידוש שנתחדש לו בעיני חנוכה – ובענין מעות חנוכה בדיוקא, וכה היו דברות קדשו, שהנה המנהג הוא לחלק מעות חנוכה, ורבו הדעות במקור הענין, וכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א אמר שעלה בדעתו שאפשר שמקור המנהג הזה הוא, עפ"י מה דאיתא בגמרא שבת בסוגיא דחנוכה

(כא:) 'כשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים'. והק' הראשונים ובראשם התוס', שאף אמנם שהיה הפך מונח בחותם, ובוודאי שלא טמאוהו היוונים במגעם, אבל מ"מ הרי אפשר שטמאוהו ע"י טומאת היסט, שהרי גם כלי חתום שהסיטו גוי מקבל טומאה מחמת ההיסט, ותירץ התוס' שהיה בקרקע ולא הסיטוהו, או שעדיין לא גזרו על טומאת היסט. אמנם הר"ן בחידושיו הביא לתרץ בשם ה"ר יהונתן ז"ל, וז"ל 'שאם הסיטוהו לא היו מניחין אותו, אלא יגלוהו לראות אם יש בו זהב או מרגליות, כיון שראוהו חתום בחותם, שמע מינה לא ראוהו כלל'.

נמצא עפ"ד הר"ן שכל נס פך השמן הטהור מבוסס על חמדת הממון הזהב והמרגליות, כי אם לא היתה חמדה כזו בעולם, לא היו היוונים מתאווים לפותחו ולהסיטו, וממילא לא היתה שום ראייה והוכחה שהשמן לא נטמא, ושוב לא היו יכולין להדליק אפילו בלילה הראשון, הרי שכל ההוכחה שהשמן שנמצא היה שמן טהור, היא מחמת תאוות הממון, על כן נהגו ישראל קדושים לחלק דווקא בחנוכה מעות, בכדי להזכיר את אותו הנס, ולהדגיש שאצל אומות העולם חמדת הממון היא לעצמם, ומשא"כ עם בני ישראל הכשרים מתאווים לממון ע"מ לעשות בו צדקה וחסד, אביו כ"ק מרן אדמו"ר הרד"מ זיע"א שמח מאוד על המקור המופלא הזה למנהג ישראל תורה והיה בעיניו כמוצא שלל רב, ואכן שלח לו כהנה וכהנה, ולעניי ירושלים היתה הרווחה, ולדרכנו למדנו, עד כמה היה כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א חריף בתלמודו, ומעורב בדעתו עם הבריות כבר בבחורות, ועד כמה נודע צדקת פזרונו בעת ההיא.

חנוכה – יו"ט אין דער וואכענס

והנה כבר אמרו צדיקי קמאי שימי החנוכה נתייחדו בכך שהם בבחינת יו"ט אין דער וואכענס, דהיינו יו"ט בתוך ימי החול, בשונה מכל שאר הימים טובים שהם ימי קדושה האסורים בעשיית מלאכה וטעונים מלבושי שבת ויו"ט וכיוב"ז, ואפילו בפורים שמוותר בעשיית מלאכה, מ"מ אין הולכין בו בבגדי חול, אבל ימי החנוכה לעומת כל אלו הינם בבחינה זו של יו"ט

אין דער וואכענס, וזאת על מנת להאיר את החשיכה ולקדש את החול בד"קא, וזוהי מעלה גדולה המעולה שבמעלות, שאע"פ שלימי החנוכה יש את כל המעלות הרוחניות שיש לשאר הימים הטובים, אעפ"כ הימים הללו הינם בבחינת 'בתוך עמי אנכי יושבת', שאינם קובעים מקום לעצמם, וזאת בכדי שבני ישראל יוכלו להביא את השפעת הקדושה של ימי החנוכה הללו לתוך ימי החול לתוך כל עניני הרשות.

מעורב בדעתו עם הבריות

והנה כשמתבוננים במהותו של רבינו זיע"א שהיה בר אבהן עם שולשלות היוחסין מן המשפחות המיוחסות ביותר שבישראל, הרה"ק ראש שושילתא דדהבא ר' דוד זיע"א ולמעלה בקודש המגיד מטשערנוביל, המאור עינים זיע"א, הרבי ר' זושא, הבעש"ט, ועוד ועוד למעלה למעלה בקודש, ובנוסף לזה, המעלות הגדולות שאפפוהו מכל עבר, אם זה בעניני קדושה וטהרה, אם זה בעבודת ה' בתפילה וברדיפת היצר, ואם זה בעבודת המידות בעניינים שבין אדם לחבירו, ואם זה בתלמוד תורה כנגד כולם שהיה בר אוריין מופלא ומופלג, וכמו שהזכרנו כמה פעמים את הסמיכה המיוחדת שניתנה לו כשכל גדולי ישראל סומכין עליה את ידיהם, באופן שאינו מצוי כלל וכלל.

והנה מדרך הטבע היה רבינו זיע"א צריך להיות נבדל מאחרים, ולילך ולישב על מרומי גפי קרת, אבל הוא זיע"א דרך אחרת סלל לו, דרך של 'בתוך עמי אנכי יושבת', בהנהגת הפשטות בכלכלת הבית ובנסיעות תמידים כסדרם כאחד מפשוטי העם, ואם זה כשהלך וישב יחד עם עמך ישראל בשיעורי הדף היומי בכל בתי הכנסיות השונים, שהיה סר לשם מפעם לפעם, ואם זה במעלות הנשגבות יותר בביטול כל מהותו העצמית כשהלך מדי שבת בשבתו ממקום שבתו בבית וגן, עד לתוככי ירושלים לחצה"ק גור, ראחמיסטריווקע וקארלין, גם בגיל גבורות, בגשם ובקור גדול, ובקיץ בחום הכבד, ואם זה בחידושים הנפלאים שחידש במסכת הענוה, שאם במסכת הענוה דילן איכא לכל היותר ה' פרקים, הנה במסכת הענוה של רבינו היו ד' מאות פרקים.

וזכורני שכשהיה צריך להתקשר בטלפון לא היה מבקש את הגבאי שיתקשר עבורו וכדו', אלא הוא עצמו היה נוטל השפורפרת וכשהיה מציג עצמו היה אומר 'עס רעדט דער טאלנער', וביאר כמ"פ שאם יאמר 'דער